

Beslutningsforslag nr. B 69. Fremsat den 16. april 1991 af Taanquist (S), Jytte Andersen (S), Bakholt (S), Ole Vagn Christensen (S), Poul Erik Dyrlund (S), Hans Jørgen Jensen (S), Lissa Mathiasen (S), Lone Møller (S), Jan Petersen (S) og Nyrup Rasmussen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension

Folketinget pålægger regeringen senest ved begyndelsen af folketingsåret 1991-92 at fremsætte forslag om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension med henblik på følgende:

1. Ægtefællepensionen omdannes til en dødsfaldsydelse, der udbetales til de efterladte i forbindelse med dødsfaldet. Omdannelsen skal holdes inden for de nuværende økonomiske rammer for ATP's ægtefællepension og skal være størst for de årgange, der skønnes at blive hårdest økonomisk ramt af dødsfald.
2. Der indbetales bidrag til ATP ved fravær fra arbejdsmarkedet på grund af arbejdsløshed, sygdom eller barsel, så ingen af den grund mister ret til ATP-pension.
3. Der skabes mulighed for, at mindre pensioner udbetales som engangsydelser.
4. Der skabes ligestilling på årsbasis mellem time-/ugelønnede og månedslønnede i forbindelse med indbetaling af bidrag til ATP.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Efterlevelsesyddelse

Lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension stammer fra 1964, og der har i den mellemliggende tid kun været foretaget små ændringer.

Der har dog i de senere år vist sig at være en del forhold, som nu burde ændres, dels af praktiske hensyn, og dels fordi der har været et udtalt ønske herom blandt ATP's medlemmer.

Efterhånden som de beløb, der udbetales fra ATP, bliver af en mere mærkbar størrelse, har det været svært at acceptere for mange, at de indbetalte beløb i mange tilfælde er tabt, hvis medlemmet dør, inden vedkommende var berettiget til udbetalingen fra ATP.

Den gældende enkepensionsordning, hvor den efterlevende kan vælge mellem egen pension eller halvdelen af den afdøde ægtefælles pension, beslaglægges ifølge oplysninger fra ATP's bestyrelse ca. 12 pct. af det samlede beløb, der er til udbetaling.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at der inden for denne ramme kan etableres en ordning i form af en efterlevelsesyddelse, som er mere tilfredsstillende end den gældende enkepensionsordning.

På denne måde opnås det, at der ved dødsfald udbetales et kontant beløb, der er størst netop for de aldersgrupper, der har de største forsørgerbyrder.

Indbetaling under fravær fra arbejdsmarkedet

De senere års store ledighed har medført, at en række medlemmer med lange ledighedsperioder, eventuelt i forbindelse med barsel eller sygdom, ikke optjener retten til den fulde ATP-pension.

Det er ikke rimeligt, at mennesker, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, men som uden skyld er borte herfra i længere perioder, ikke får ret til den fulde pension. Derfor bør der skabes muligheder for, at der under perioder med dagpenge indbetales normale bidrag til ATP.

Den nugældende regel om, at der godskrives et helt års medlemskab for hver gang der er indbetalt ATP

bidrag for 11 måneder (9 måneder for over 60-årige), er i betragtning af de senere års store ledighed ikke nok til at sikre, at alle bliver berettiget til den fulde ATP-pension, selv om de har været på arbejdsmarkedet eller er til rådighed for arbejdsmarkedet hele deres voksne liv.

Kapitalisering af mindre pensionsbeløb

ATP var oprindeligt tænkt som en pension med løbende udbetalinger, men en række udbetalinger er så små, at der allerede i den nuværende lov er givet ATP bemyndigelse til at udbetale dem for en længere periode, f.eks. et år. Nogle udbetalinger er stadig, efter at der er trukket kildeskat fra dem, så små, at de ikke føles som et væsentligt tillæg til pensionen. Derfor bør der skabes mulighed for at kapitalisere mindre udbetalinger.

Det bør også kunne aftales med ATP, at det kapitaliserede beløb kan blive stående i ATP til fortsat forrentning og opsamling af bonus.

Ligestilling mellem time/ugelønnede og månedslønnede

Der har fra ATP-ordningens start været indbetalt forskellige beløb for time/ugelønnede og månedslønnede. Dette er uhensigtsmæssigt og bør ændres, så der på årsbasis indbetales de samme beløb uanset ansettelsesform.

Den foreslåede ændring af ATP-loven er i overensstemmelse med moderniseringsforslaget fra ATP's bestyrelse.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at ændringer kan betyde ændringer i andre love, at de nye bestemmelser kan medføre andre ændringer i ATP-loven, og at der skal udarbejdes visse overgangsregler. Dette må klarlægges under udvalgsbehandlingen.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Hvis et medlem af ATP dør inden 40 års alderen,

udbetales som en engangsydelse et beløb svarende til 8 gange de indbetalte beløb.

Ved dødsfald efter det 40. år aftrappes beløbet således, at det udbetalte beløb bliver gradvis mindre og falder helt bort ved det 70. år.

Da nogle ældre medlemmer med rette kan føle sig snydt, hvis man uden videre afskaffer den gældende enkepensionsordning, foreslås en overgangsordning for medlemmer født i tidsrummet 1924–1946, således at de ældste medlemmer, som har den største forventning, får udbetalt den kapitaliserede værdi af den optjente enkepension. Yngre årgange får udbetalt tilsvarende mindre.

Ad 2

Det foreslås, at der under fravær på grund af arbejdsløshed, graviditet eller sygdom indbetales bidrag til ATP. Arbejdsgiveren, kommunen eller arbejdsløhedskassen betaler arbejdsgiverens bidrag, og lønmodtagerens bidrag tilbageholdes i de udbetalte dagpenge.

Ad 3

Der er allerede i den nuværende lov givet ATP bemyndigelse til at udbetale små pensionsbeløb for en længere periode, f.eks. et år. Der bør også skabes muligheder for, at mindre pensioner kan udbetales som en kontant sum.

Ad 4

ATP-bidragene ændres, så der på årsbasis indbetales samme beløb uanset ansættelsesform.